

OVER BOERENWONINGEN, VOLKSKUNST EN OPEN- LUCHT-MUSEA IN SCANDINAVIË EN NEDERLAND,

□ □ DOOR E. VAN ERVEN DORENS—BONNIKE. □ □

(Slot).

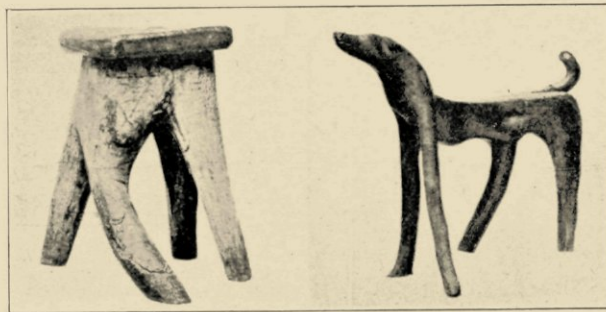
Zijn realistische zin laat den boer niet in den steek, als hij zich op het handwerk toeleggen gaat. Herhaaldelijk vinden wij de dierfiguur, en ongemeedlijker voorbeelden, uit de natuur; afbeelding I geeft ons een kruk te zien, gevormd als een kies, met humoristisch effect, in het meubel opgenomen. Die vrijgevonden fatsoenen van tafels en stoelen, de opzet van een bedstee, die in de

openhaard-kamer, tot ruggeschot, niet anders dan de planken-ribben van het huis zelf heeft, het eerste lichttoestel, bestaande uit een staak, met gespleten top, waarin brandbare spaanders gestoken werden, wij mogen

er zoo gering niet van denken; het is alles de loonende uitslag van een jarenlange, geduldige hersen- en handenoefening; als minderwaardig probeersel mogen wij het primitieve huisraad niet beschouwen. Of het vroegste stuk handwerk gemaakt werd, om te voorzien in louter materiele behoefte? Zeker is het, dat een verlangen naar orde en schoonheid al vroeg zijn eisch aan de vervaardigers stelde. De verfijning van het gereedschap blijkt niet, op de eerste plaats, een vereischte voor aesthetische uitkomsten, al spreekt het van zelf, dat bij gelijke bekwaamheid, het verbeterde werktuig meer voortreffelijke technieken, den werkman aan de hand zal hebben gedaan. De Lappen leveren het bewijs, dat kunst met de meest elementaire middelen

is toe te passen, hun aangeboren kunstgevoel, dat wij niet kunnen ontleden, komt ons des te wonderlijker voor. Uit eigen middelen voorzien zij, in een arm klimaat, niet enkel in hun lichamelijk onderhoud, maar ook in kunstideëele behoeften van hun bestaan. Zij leven economisch, ook wat hun kunst betreft, van het rendier; dit en de karige plantengroei van hun land verschaffen

hun de noodzakelijke grondstoffen voor het vervaardigen van hun huisgerei en talrijke sieraden, hun nomadische uitrusting, hun jacht- en wapentuig. Zoo vlechten zij wiegjes van strooken berkenbast, voeren ze warm, met

AFB. I. OUD-ZWEEDSCHE STOELN.

rendiervacht: als zonderlinge vruchten hangen die bakerpakken in hun land aan de boomen: berkenbast vervlechten zij tot stevig mandwerk; en, weinig in de pottbakkerskunst bedreven, bewaren zij en vervoeren zelfs vloeistoffen in hechte manden. De vrouwen spinnen het rendier- en hazenhaar en weven er zachte stoffen uit; zij vervaardigen het schoenwerk uit boomschors, splijten het ruwe tin in draden, spoelen die om strengen van pees tot een zilverachtig koord, waarmee zij haar naaiwerken borduren. Het snijwerk van de mannen, in hout en hoorn van rendier of eland uitgevoerd, vertoont een ongemeene gave voor sierkunst. In het oudste Skandinavische huis vinden wij, op de deurposten, runen-schrift uitge-